

Innst. 114 L

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 115 L (2013–2014)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer i vegtrafikkloven mv. (ruspåvirket kjøring, gebyr for forvaltningskontroll og unntak fra lovens motorvognbegrep)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Regjeringen foreslår flere endringer i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4. Komiteen besluttet å utsette behandlingen av forslaget til endring av vegtrafikkloven § 43 b, jf. Stortingets forretningsorden § 31 fjerde ledd. Det vises til egen innstilling om denne bestemmelsen.

Det foreslås endring i vegtrafikkloven § 22 og § 31 relatert til ruspåvirket kjøring. Endringene er en språklig justering av bestemmelsen om at faste grenser ikke gjelder for legemidler inntatt etter forskrivning fra lege eller tannlege.

Det foreslås endring i vegtrafikkloven § 22 a for å tillate at helsesekretær, i tillegg til lege, sykepleier eller bioingeniør, kan ta blod- og spyttprøve av førere som er mistenkt for ruspåvirket kjøring. Videre foreslås endring av tilsvarende bestemmelser i helsepersonelloven og luftfartsloven for å få samsvar i lovgivningen.

Det foreslås innført hjemmel i vegtrafikkloven § 14 til å fastsette nærmere regler om gebyr for manglende fremstilling av kjøretøy for bestilt forvaltningskontroll.

Avslutningsvis foreslås hjemmel i vegtrafikkloven § 2 til å unnta kjøretøy drevet frem med motor, eksempelvis sykkel med elektrisk hjelpemotor, fra lovens motorvognbegrep.

1.2 Endringer i regelverket om ruspåvirket kjøring

Etter vegtrafikkloven § 22 første ledd, jf. § 31 første ledd, er det straffbart å føre motorvogn i påvirket tilstand, uavhengig av om påvirkningen skyldes alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel. Siden 2001 har promillegrensen i Norge vært 0,2 promille. Fra 1. februar 2012 ble det med hjemmel i vegtrafikkloven § 22 sjettede ledd innført lignende faste lave straffbarhetsgrenser for 20 rusgivende stoffer og legemidler.

De faste grensene gjelder ikke i tilfeller der påviste verdier skyldes bruk av legemidler som er forskrevet, «gyldig resept». Unntaket gjelder bare der personen har inntatt legemidlene i samsvar med behandling og forskrivning. Overdosering eller lignende er ikke vernet av unntaket.

Begrepet «gyldig resept» anses ikke dekkende for formålet med bestemmelsen. Departementet foreslår derfor å erstatte ordlyden «gyldig resept» med «gjeldende forskrivning fra lege». Ordlyden «forskrevet fra lege» brukes i dagligtale og tilsvarende fagterminologien hos påtalemyndighet, politi og sakkyndige.

Helsedirektoratet har vurdert innholdet og læringsmålene i helsesekretærutdanningen, og finner at helsesekretærer er kvalifisert til å ta blodprøver. Departementet vil tilføye at når det gjelder spyttprøve, så anses helsesekretær kvalifisert til å ta slike prøver da dette er en relativ enkel og lite inngripende prøvetaking.

Departementet foreslår derfor av harmoniserings- og effektivitetshensyn å endre helsepersonelloven § 12 første ledd slik at «helsesekretær» inntas som ny personellgruppe som i likhet med lege, sykepleier og bioingeniør skal ta blodprøve eller foreta lignende undersøkelser av personer som er

mistenkt for straffbart forhold under påvirkning av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel. Departementet viser til at i likhet med hva som i dag gjelder for lege, sykepleier og bioingeniør, vil plikten bare inntre dersom det foreligger anmodning fra politiet og dersom slik undersøkelse er hjemlet i lov og kan skje uten fare.

Departementet foreslår også å endre luftfartsloven § 6-13 tredje ledd slik at «helsesekretær» inntas som ny personellgruppe som i likhet med lege, sykepleier og bioingeniør kan ta blod- og spyttprøve av personer som er mistenkt for å ha overtrådt luftfartslovens bestemmelser om ruspåvirkning eller pliktmessig avhold.

1.3 Gebyr for manglende fremstilling av kjøretøy til forvaltningskontroll

Time for kontroll av kjøretøy hvor det ikke møtes opp, vil ofte bli stående ubenyttet. Slike timer kunne vært brukt til andre oppgaver for Statens vegvesens kontrollpersonell, blant annet kontroll av andre kjøretøy. Ubenyttede timer gir dårlig ressursutnyttelse og medvirker til lengre ventetid.

Forslaget til endring i vegtrafikkloven går ut på å etablere hjemmel for departementet til å fastsette at det skal kunne ilegges gebyr også for manglende fremstilling av kjøretøy til bestilt time for forvaltningskontroll. De foreslåtte forskriftsendringene vil gi nærmere regulering om utstedelse av slikt gebyr.

Departementet har merket seg at høringsinstansene i all hovedsak er positive til forslaget om å etablere gebyr for manglende fremstilling av kjøretøy til forvaltningskontroll.

Departementet er etter dette kommet til at forslag til nytt annet punktum i vegtrafikkloven § 14 tredje ledd opprettholdes, med unntak av at begrepet «hallkontroll» endres til «forvaltningskontroll hos Statens vegvesen». Med denne justeringen legges forslaget frem for Stortinget slik som foreslått i høringen.

1.4 Hjemmel til å unnta motordrevet kjøretøy fra lovens motorvognbegrep

Slik vegtrafikkloven § 2 tredje ledd lyder, gir den departementet adgang til å bestemme at en innretning som er kjøretøy etter definisjonen i annet ledd, ikke skal omfattes av loven. Det er imidlertid ingen bestemmelse som uttrykkelig gir adgang til å fastsette at en innretning som er definert som motorvogn i annet ledd, bare skal anses for å være et kjøretøy.

Departementet foreslår et nytt tredje punktum i § 2 tredje ledd for å kunne unnta visse typer kjøretøy fra bestemmelser i vegtrafikkloven eller i forskrift gitt i medhold av loven, som retter seg mot motorvogn.

1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget er hovedsakelig etablering av hjemler for å fastsette nærmere regler av ulikt innhold. Lovendringene vil derfor medføre administrative konsekvenser i form av utforming av forskriftsverk innenfor de aktuelle områdene.

Forslaget om hjemmel for gebyr for unnlatt oppmøte til forvaltningskontroll vil legge til rette for mer effektiv bruk av Statens vegvesens kontrollressurser. Forslaget kan, i hvert fall på kort sikt, medføre økt gebyrinntekt for Statens vegvesen. Det er forventet at forslaget vil medføre at omfanget av utstedte gebyr for unnlatt oppmøte til forvaltningskontroll vil avta etter som brukerne av Statens vegvesens trafikkstasjoner blir kjent med ordningen og innretter seg etter denne.

Forøvrig antas forslaget ikke å medføre nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser. Samlet sett vil forslagene kunne gjennomføres innenfor uendret ressursnivå.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Ulf Leirstein og Greta Johanne Solfall, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til den fremlagte proposisjonen.

Komiteen besluttet å utsette behandlingen av forslaget til endring av vegtrafikkloven § 43 b, jf. Stortingets forretningsorden § 31 fjerde ledd. Presidetskapet ga sitt samtykke til en slik behandling. Bakgrunnen for utsettelsen av behandlingen av vegtrafikkloven § 43 b var at det er ønskelig med en avklaring om den foreslåtte endringen vil få praktiske følger for politiets arbeid.

Komiteen er fornøyd med at regjeringen legger frem forslag til lovendringer som vil bidra til mer effektiv ressursbruk i offentlig sektor. Komiteen viser til at lovforslagene vil forenkle og forbedre en rekke rutiner som i dag er ressurskrevende for det offentlige.

Komiteen viser til at regjeringen gjennom proposisjonen ønsker å klargjøre enkelte formuleringer i vegtrafikkloven. Dette vil gi en mer ensartet og klar begrepsbruk i lovverket.

Komiteen viser videre til at det foreslås å utvide personkretsen som etter loven har adgang til å foreta blod- og spyttprøver ved mistanke om ruspåvirket kjøring. Komiteen stiller seg positiv til

dette, og viser til at dette vil være ressursbesparende i mange tilfeller, uten å gå på bekostning av rettssikkerheten.

Komiteen viser videre til at det foreslås å gi hjemmel for gebyrer ved uteblivelse til bestilte timer til hallkontroll. Komiteen mener at dette vil redusere det store antallet ubenyttede timer, og føre til mer effektiv utnyttelse av Statens vegvesens tid og ressurser.

Komiteen er glad for at regjeringen foreslår å rydde opp i dagens regelverk for elsykler. Komiteen viser til at dagens regelverk har åpnet for flere tolkninger og uklarhet om hvorvidt departementet kan unnta elsykler fra motorvognbegrepet. Komiteen mener forslaget vil gjøre det enklere å skaffe seg elsykkel, og på sikt vil dette ha positiv effekt på volumet av elsykler i Norge.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i vegtrafikkloven mv. (ruspåvirket kjøring, gebyr for forvaltningskontroll, behandling av personopplysninger og unntak fra lovens motorvognbegrep)

I

I lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Departementet kan også bestemme at kjøretøy som etter foregående ledd er motorvogn, likevel ikke skal regnes som motorvogn etter denne loven.

§ 14 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om gebyr for manglende fremstilling av kjøretøy til forvaltningskontroll hos Statens vegvesen.

§ 22 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke hvor overskridelsen skyldes legemiddel inntatt i henhold til *gjeldende forskrivning fra lege eller tannlege*.

§ 22 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder villfarelse med hensyn til størrelsen av konsentrasjonen av annet berusende eller bedøvende middel, med mindre slikt middel er inntatt i henhold til *gjeldende forskrivning fra lege eller tannlege*, jf. tredje ledd.

§ 22 a tredje ledd annet punktum skal lyde:

Blodprøve og spyttprøve kan tas av lege, sykepleier, *helsesekretær* eller bioingeniør.

§ 31 tredje ledd skal lyde:

Påvirkningsgraden hos førere som har inntatt legemiddel i henhold til *gjeldende forskrivning fra lege eller tannlege*, vurderes konkret.

II

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd skal lyde:

Lege, sykepleier, *helsesekretær* eller bioingeniør skal etter anmodning fra politiet ta blodprøve eller foreta lignende undersøkelse av personer som er mistenkt for straffbart forhold under påvirkning av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel når dette er hjemlet i lov og kan skje uten fare.

§ 12 tredje ledd innledningen skal lyde:

Lege, sykepleier, *helsesekretær* eller bioingeniør har ingen plikt til å foreta undersøkelser etter første og annet ledd av:

III

I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart gjøres følgende endring:

§ 6-13 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Blodprøve og spyttprøve kan tas av lege, sykepleier, *helsesekretær* eller bioingeniør.

IV

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 9. desember 2014

Hadia Tajik

leder

Peter Christian Frølich

ordfører

